

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odvolání daru pro nevděk

Nový občanský zákoník mění v podstatné části dosavadní konstrukci odvolání daru oproti předchozímu občanskému zákoníku. V předchozím ust. § 630 zákona č. [40/1964](#) Sb., dle kterého se dárce mohl domáhat vrácení daru, jestliže se obdarovaný chová k němu nebo členům jeho rodiny tak, že tím hrubě porušuje dobré mravy. Oproti tomu, dnešní konstrukce odmítá myšlenku, aby se nevděk dal namítat i vůči osobám blízkým dárce.

Má se za to, že samotné darování je smluvním vztahem mezi obdarovaným a dárce a právě případný nevděk by měl směřovat pouze proti tomuto dárce. I definice samotného nevděku se oproti předchozí úpravě změnila. Zatímco předtím se za nevděk považovalo chování v rozporu s dobrými mravy, nyní se za nevděk považuje ublížení dárce a to ve formě úmyslu nebo z hrubé nedbalosti.

Zákon samozřejmě nezapomíná na možnost dárceva prominutí nevděku obdarovaného. Není stanoveno v jaké formě by mělo být prominutí učiněno, proto lze dovodit že za prominutí lze považovat i konkludentní formu či mlčky, avšak pro právní jistotu je doporučováno, aby toto prominutí bylo učiněno písemnou formou. Za prominutí mlčky lze považovat i to, že dárce neuplatní odvolání daru vůči obdarovanému do jednoho roku.[1]

V ust. § 2075 ObčZ zákon kombinuje subjektivní a objektivní lhůtu pro odvolání daru. Lhůta pro odvolání daru je jeden rok ode dne, kdy obdarovaná dárce ublížil, avšak v případě, že se o tom dárce dozví později, tak lze dar odvolat do jednoho roku ode dne, kdy dárce získal vědomost o důvodu pro odvolání daru. [2] Dle mého názoru je tato kombinace lhůt vhodnějším řešením, než které nabízel předchozí občanský zákoník. Ten totiž zakotvil obecnou tří letou promlčecí lhůtu[3] pro uplatnění práva na odvolání daru. Lhůta byla lhůtou objektivní, což v praxi způsobovalo zejména to, že lhůta tří let pro odvolání daru skončila dříve, než se vůbec dárce o skutečnosti, že má právo odvolat dar, dozvěděl. [4] V případě, že dárce uplatní své právo na odvolání daru, je obdarovaný povinen vydat celý dar a v případě, že toto není možné, tak zaplatit dárce jeho cenu obvyklou. [5] Nová právní úprava také upravuje právo dědiců dárce k uplatnění práva na odvolání daru. Dědicové mohou uplatnit své právo k odvolání daru nejpozději do jednoho roku od dárcevy smrti. Je zřejmé, že zakotvení tohoto ustanovení bude mít v praxi své opodstatnění ve dvou případech, a to dojde-li k situaci, že obdarovaný dárce zabije či způsobí, že dárce nebude schopen uplatnit právo na odvolání daru sám za svého života.[6] V jiných, než v těchto dvou případech, dojde pouze k „*doběhnutí lhůty, která již počala běžet za života dárce*“. [7] Pokud se tedy obdarovaný k dárce zachová „nevděčně“ jedenáct měsíců před jeho smrtí a dárce právo odvolat dar nevyužije, toto zaniká dárcevy smrtí a nepřechází na dědice. Jinak by tomu bylo, pokud by ve stejné situaci zabránilo dárce uplatnit právo na odvolání daru z důvodu vyšší moci. Zde by pak zůstalo právo dědicům dárce, aby se ještě měsíc po dárcevy smrti vrácení daru domáhali. [8]

Na závěr se jeví důležitým podotknout, že případné vzdání se práva odvolat dar v darovací smlouvě, činí toto jednání zdánlivé a bez právních účinků. Případným dárceům a obdarovaným lze jen doporučit, aby byli s právní úpravou odvolání daru pečlivě seznámeni při sepisování darovací smlouvy.

Mgr. Markéta Cibienová

e-mail: m.cibienova@seznam.cz

-
- [1] HULMÁK a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. 1. vyd., C.H. Beck Praha, s. 22
- [2] Ust. § 2075 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník. (Dále jen „ObčZ“).
- [3] K tomuto viz Rozhodnutí Nejvyššího soudu, č. j. 19 Co 47/2008, ze dne 22. 5. 2008.
- [4] HULMÁK a kol. op. cit., s. 29.
- [5] Ust. § 2072 ObčZ.
- [6] HULMÁK a kol., op. cit., s. 27-28.
- [7] HULMÁK, tamtéž.
- [8] HULMÁK, tamtéž.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)